

bejde, de har nedlagt i Jorden, og den Indsats, de har gjort, betyder saa meget mere, at det ikke er Prisen pr. Td. Land, det kommer an paa, men den Kulturtilstand, der er, saa at de ikke er parate til at flytte et andet Sted hen, hvor det offentlige maatte anvise dem Plads. Hele dette Syn paa Ekspropriationens Betydning og Berettigelse er altsaa et Fejlsyn og et farligt Fejlsyn. Ekspropriationen er i hvert Fald for Øjeblikket ganske unyttig, da det er let at erhverve sig Jord, selv af de bedste Ejendomme. Køber man en Ejendom nu — det behøver ikke at være af de store, men af de mellemstore, — kan den købes til en saadan Pris, at Bygningernes Værdi — og jeg tænker ikke engang paa Bygningernes Opførelsesværdi, som i Øjeblikket er ganske exceptionelt stor, men Bygningernes almindelige Værdi — og Værdien af Besætning og Inventar og Afgrøde i Jorden eller ved Høst tilsammen bliver af en saadan Størrelse, at Jordens Værdi i mange Tilfælde bliver rent ud Nul, i alt Fald meget ringe. Var vi inde i Højkonjunkturer for Jord, i en Periode, hvor ingen udbød Jord til Salg, kunde det blive et Spørgsmaal, som maatte tages op til Undersøgelse; men jeg tror nu ikke, at Vejen til at løse det er den, at man bringer alle Jordbrugere ind under det Usikkerhedsmoment, man herved indfører.

Det ærede 2det Medlem for 2det Valgkreds (Jeppesen) udtalte om Husmændene, at de ikke var bedre end andre Mennesker, hvad der overrasker mig noget. Jeg havde ventet, at det ærede Medlem vilde gøre den modsatte Opfattelse gældende. Men jeg anser nu i alle Tilfælde Husmændene for at være lige saa gode som andre Mennesker, og derom kan vi maaske blive enige. Det ærede Medlem sagde, at denne beklagelige Mangel: ikke at være bedre end andre Mennesker, ogsaa gav sig Udtryk i Lyst til at spekulere. Saaledes betegner altsaa det ærede Medlem den Lyst, der er en Nødvendighed for, at Jordbrugeren føler sig sikret imod ved Bud fra oven at skulle skilles fra sin Jord. Dette betegnes altsaa som Lyst til at spekulere; men jeg tror, at det skyldes et Fejlsyn, for det betyder meget mere. Det ærede Medlem optillede som Modsetning, hvorledes Samfundet skal se paa Ekspropriationsforholdet. Jeg tror, at Samfundet netop i vort Land, hvor det intensive Landbrug har nedlagt saa store Værdier i Jorden, at det overgaar langt, hvad der er Tilfældet i saa godt som alle andre Lande, har den aller-

største Interesse i, at man ikke tager Bettingelserne bort for, at det intensive Landbrug kan fortsættes.

Maa jeg endelig besvare de Spørgsmaal, der er stillede direkte til mig. Det ærede 2det Medlem for 5te Kreds (Jensen [Aale]) spurgte mig, hvorledes det stiller sig med de $\frac{9}{10}$ af Laaneværdien. Jeg forstod det ærede Medlems Spørgsmaal saaledes, at han ønskede oplyst, om Laaneværdien er Værdien af Jord og Bygninger alene, eller om der deri er indbefattet Værdien af Besætning og Inventar, thi hvis vi kun medregner Jordens og Bygningernes Værdi, har det ærede Medlem Ret i, at den vedkommende Nybygger ikke blot skal skaffe sig $\frac{1}{10}$ af Jordens og Bygningernes Værdi, men dertil skal saa lægges det, han skal anvende til Anskaffelse af Besætning og Inventar. Paa dette Spørgsmaal skal jeg svare, at det foreliggende Lovforslag gaar ud paa en Forlængelse af Loven af 27. Juli 1917 og indeholder i denne Henseende de samme Bestemmelser som den nævnte Lov. Deri hedder det, at Laaneværdien, hvoraf der altsaa kan ydes $\frac{9}{10}$, bestaar af 3 Dele: Jord, Bygninger samt Besætning og Inventar, og dette er altsaa ogsaa Tilfældet nu. Det kan herefter ikke formenes den Nybygger, som ønsker at tage Besætning og Inventar med ind under de 22,000 Kr., at faa Laan derefter. Men jeg har i det andet Ting udtalt og ønsker at gentage det her, at dette, hvor meget Jord der skal med ved Oprettelsen af nye Brug, er noget, som Lovgivningsmagten ikke skal træffe altfor strenge Bestemmelser om. Hvis en Nybygger ved at udskyde Anskaffelsen af en Del af Besætningen kan opnaa at faa en Tønde Land eller to mere — mere vil det sandsynligvis ikke komme til at dreje sig om — med ind under Laaneværdien, fordi han mener paa anden Maade at kunne laane de hundreder af Kr., der kan blive Tale om, mener jeg ikke, at man fra Lovgivningsmagtens eller Administrationens eller Amtskommissionernes Side skal modsætte sig, at den Vej følges. Det er det, jeg har sagt i det andet høje Ting, og jeg mener ogsaa, det er den Vej, der har været anvendt hidtil. Ærede Medlemmer som har arbejdet i Amtskommissionerne, vil sikkert kunne give mig Ret deri. Jeg mener altsaa, at denne Vej ogsaa bør følges i Fremtiden.

Det ærede Medlem udtalte Ønsket om, at der maatte kunne gives større Tillægsaan til Brug, der er oprettede i Krigsaarene 1915 og 1916, men Lovforslaget indeholder